

Citační zásady Sociologického časopisu

Vážené kolegyně, vážení kolegové,
pro usnadnění Vaší práce při přípravě článků do Sociologického časopisu uvádíme základní pravidla citování a úpravy bibliografie a prosíme o jejich dodržování. Nedodržení citačních zásad a pokynů k formální úpravě rukopisu může být důvodem k nepřijetí rukopisu (vrácení rukopisu k přepracování).

- **ZÁKLADNÍ PRAVIDLA ÚPRAVY BIBLIOGRAFIE V SOCIOLOGICKÉM ČASOPISE (ČESKÉ VYDÁNÍ)**
  - **MONOGRAFIE**
  - **ČLÁNKY V ČASOPISECH**
  - **ČLÁNKY VE SBORNÍCÍCH**
  - **WORKING PAPERY**
  - **ELEKTRONICKÉ DOKUMENTY**
  - **PŘEDNÁŠKY NA KONFERENCÍCH**
  - **ORGANIZACE SEZNAMU LITERATURY**
- **ODKAZOVÁNÍ NA LITERATURU V TEXTU**
- **INSTRUKCE PRO REDAKČNÍ ÚPRAVY TEXTŮ V „MALÝCH“ RUBRIKÁCH (RECENZE, ZPRÁVY, ANOTACE)**

Základní pravidla úpravy bibliografie v Sociologickém časopise (české vydání)

Základní zásada

Vše, co je citováno v textu, musí být uvedeno v seznamu literatury. Vše, co je uvedeno v seznamu literatury, musí být citováno v textu.

Za správnost citací a bibliografických záznamů nese odpovědnost autor.

Některé základní často porušované zásady

- Je nutné dodržovat přesné pořadí a tvar všech prvků bibliografického záznamu: kurziva, uvozovky, závorky, tečky atd., které je dáno typem publikace.
- Každý bibliografický záznam končí tečkou.
- Jméno prvního z autorů se uvádí ve tvaru *příjmení, iniciála křestního jména* (Giddens, A.). U dalších autorů (a u všech autorů/editorů sborníků) pak již ve tvaru *křestní jméno, příjmení* (P. Bourdieu).
- Mezi jména autorů nebo editorů se nepíše „a“, „and“, „ – “, „&“ ani cokoli jiného. Oddělují se čárkami. Následuje-li po sobě více iniciál jednoho autora, čárka se mezi ně nepíše, ale oddělují se mezerou (čili: Mácha, K. H., nikoli Mácha K., H.,)
- Píše se tečka za posledním slovem autorského údaje: Novák, K. 2002. ... , Novák, K. (ed.). 2002. ...
- Tečka u položek v uvozovkách (názvy článků, příspěvků ve sborníku) se nepíše za uzavírací uvozovku, ale dovnitř (správně: „“, nesprávně: “. – viz citace článků v časopisech a sbornících). Končí-li položka otazníkem nebo vykřičníkem, tečka se již nepíše: “?”, “!”
- Anglické názvy titulů v seznamu literatury (články, časopisy, monografie, příspěvky ve sbornících atd.) se píší s velkými počátečními písmeny ve všech slovech názvu kromě členů, předložek a spojek (např. American Journal of Sociology, nikoli American journal of sociology apod.).

- Místo vydání uvádíme v jazyce publikace. U anglicky psané publikace to bude např. „London“, nikoli „Londýn“ apod.
- Pokud má publikace více míst vydání, oddělují se čárkou: např. London, New York: Nakladatelství XY.
- Čísla ISBN/ISSN se neuvádějí.
- Autoři recenzovaných článků mají povinnost uvádět v seznamu literatury DOI kódy u zdrojů, které je mají přidělené. Více v samostatném [oddíle](#).

Monografie

- Keller, J. 2005. *Soumrak sociálního státu*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Kunštát, D. (ed.). 2006. *České veřejné mínění: výzkum a teoretické souvislosti*. Praha: Sociologický ústav AV ČR.
- Dohnalová, M., J. Malina, K. Müller. 2003. *Občanská společnost: Minulost – současnost – budoucnost*. Brno: Nadace Universitas Masarykiana.

Časté chyby: titul není kurzivou, přehozená příjmení na 2. a dalším pořadí.

Institucionální autorství

Buď uvést instituci jako autora:

- Národní vzdělávací fond. 1998. *Analýza veřejné správy České republiky*. Praha: Národní vzdělávací fond.

nebo bibliografický záznam začít rovnou názvem publikace (je třeba zvolit a důsledně dodržovat jednu variantu pro celý článek):

- *Analýza veřejné správy České republiky*. 1998. Praha: Národní vzdělávací fond.

Články v časopisech

- Putnam, R. D. 1995. „Bowling Alone: America’s Declining Social Capital.“ *Journal of Democracy* 6 (1): 65–78.
- Hurytová, I. 2002. „Něco málo o grantování.“ *Grantis X* (11): 4–6.

Pokud je časopis **stránkován průběžně** v celém ročníku, údaj o čísle časopisu **není povinný**. Pokud se časopis **stránkuje** v každém čísle ročníku **od stránky 1**, údaj o čísle **je povinný**.

Časté chyby: chybí uvozovky, ročník 6 a číslo 1 se místo správného 6 (1) uvádí jako 6/1, Vol. 6. No. 1, 6,1, apod.

Články ve sbornících

- Rymysza, M., A. Zimmer. 2004. „Embeddedness of Nonprofit Organizations: Government-Nonprofit Relationships.“ Pp. 169–197 in Annette Zimmer, Eckhard Priller (eds.). *Future of Civil Society. Making Central European Nonprofit Organizations Work*. Opladen: VS Verlag.
- Kocka, J. 2000. „Zivilgesellschaft als historisches Problem und Versprechen.“ Pp. 13–39 in M. Hildermeier, J. Kocka, C. Conrad (eds.). *Europäische Zivilgesellschaft in Ost und West. Begriff, Geschichte, Chancen*. Frankfurt: Campus.

- Kalousová, P. 2003. „Kontext firemní filantropie v ČR.“ Pp. 8–11 in *Fórum dárců. Odpovědnost přináší úspěch, úspěch přináší odpovědnost*. Praha: Fórum dárců.

Časté chyby: chybí uvozovky, titul sborníku není kurzivou, přehozená příjmení na 2. a dalším pořadí a u editorů uvnitř citace, není uveden stránkový rozsah příspěvku (kapitoly).

Za (ed.) nebo (eds.) uvnitř této citace se píše tečka (nikdy ne dvojtečka).

Working papery

- Anheier, H. K. 2001. „Foundations in Europe – A Comparative Perspective.“ *Civil Society Working Papers* 18. London: London School of Economics.

Elektronické dokumenty

Povinnými prvky navíc oproti papírovým dokumentům jsou:

- *specifikace média:* [online], [CD ROM], [databáze], [datový soubor], [disketa]
- *datum stažení:* [cit. 27. 10. 2005]
- *uvedení webové adresy:* Dostupné z: odkaz. / v anglické verzi: Available from: odkaz
- *uvedení DOI, pokud ho má zdroj přidělené*

Příklady:

- Delanty, G. 1998. „Social Theory and European Transformation: Is there a European Society?“ *Sociological Research Online* [online] 3 (1) [cit. 23. 10. 2005]. Dostupné z: odkaz.
- Trondal, J. 1999. „Integration Through Participation – Introductory Notes to the Study of Administrative Integration.“ *European Integration Online Papers* [online] 3 (4) [cit. 13. 10. 2005]. Dostupné z: odkaz.
- Transparency International. 2005. „Hodnocení České republiky v indexu CPI od roku 1998.“ [online]. Praha: Transparency International [cit. 14. 10. 2005]. Dostupné z: odkaz.
- Jakubowicz, K. 2005. „Post-Communist Media Development in Perspective.“ *Internationale Politikanalyse. Europäische Politik/Politikinformation Osteuropa* [online]. Bonn: Friedrich Ebert Stiftung [cit. 29. 1. 2006]. Dostupné z: odkaz.

Elektronické dokumenty s přiděleným DOI

Co je DOI?

- DOI (Digital Object Identifier) je jedinečný alfanumerický řetězec přidělený digitálnímu objektu, jako je elektronický časopis, článek, zpráva, diplomová práce. Každé DOI je jedinečné a slouží jako **stabilní, trvalý odkaz** na elektronický objekt na internetu. Oproti běžnému internetovému odkazu, který se časem může měnit, zůstává DOI stejné, a to dokonce i v případě, že se změní umístění elektronického objektu na internetu.
- DOI jsou jediné široce přijímané trvalé identifikátory vědeckých prací. DOI se objevují v tištěných materiálech a online jako internetové odkazy.
- DOI sestává ze dvou částí:
- **Prefix:** jedinečný číselný řetězec začínající číslicí 10, přidělenou organizací CrossRef vydavateli, který předkládá informace o digitálním objektu.
- **Suffix:** alfanumerický řetězec nebo série řetězců užívaný interně vydavatelem k identifikaci digitálního objektu.

- Tištěné, PDF a HTML verze téhož digitálního objektu používají shodně stejné DOI (http://help.crossref.org/#what_is_a_doi).
- Více informací o DOI naleznete na stránkách organizace [CrossRef](#).

Pokyny k přidělování DOI v Sociologickém časopise

- Od čísla 1/2014 je DOI přiřazováno všem recenzovaným textům schváleným k publikaci.
- Aby mohlo být článku přiděleno číslo DOI, musí autor v bibliografii důsledně uvádět DOI u veškerých zdrojů, které mají DOI přiděleno.
- Zda má elektronický zdroj přiděleno DOI, lze zjistit ve vyhledávači na stránkách organizace CrossRef: <http://www.crossref.org/guestquery>.
- DOI je třeba uvádět ve tvaru **plného internetového odkazu**: <http://dx.doi.org/DOI prefix/DOI sufix>, např. <http://dx.doi.org/10.1177/0038038512450804>

Celý bibliografický záznam pak bude vypadat například takto:

- Baghai, K. 2012. „Privacy as a Human Right: A Sociological Theory“. *Sociology* 46 (5): 951–965, <http://dx.doi.org/10.1177/0038038512450804>.

Přednášky na konferencích

- Vomáčka, A. 2004. „Role nadačního sektoru v EU a role nadačního sektoru v ČR – výsledky výzkumu.“ Příspěvek přednesený na konferenci *Nadace a firemní dárci v ČR*. Praha, 23. 2. 2004.

Organizace seznamu literatury

Základní zásady

- Položky se uvádějí důsledně v abecedním pořadí bez ohledu na to, zda je autorem osoba nebo instituce nebo se začíná názvem publikace.
- Více položek téhož autora se řadí od nejstarší po nejnovější.
- Samostatné publikace jednoho autora předcházejí ty, u nichž je spoluautorem nebo spolueditorem.
- Pokud dojde k tomu, že se v seznamu objeví více položek majících identickou odkazovací závorku (tj. příjmení autora nebo název instituce a letopočet jsou totožné), rozliší se přidáním malých písmen a, b, c... za rok vydání, a to jak v textu, tak v seznamu literatury.

Příklady

- Müller, K. 2003a. *Češi a občanská společnost. Pojem, problémy, východiska*. 2. vydání. Praha: Triton.
- Müller, K. 2003b. „Koncept občanské společnosti: pokus o komplementární přístup. Tocquevillovské dědictví a giddensovská perspektiva.“ *Sociologický časopis* 39 (5): 607–24.

Řazení položek téhož autora v seznamu literatury objasňuje následující příklad:

- Putnam, R. D. 1976.
- Putnam, R. D. 1978a.
- Putnam, R. D. (ed.). 1978b.
- Putnam, R. D. (ed.). 2000.

- Putnam, R. D. (1969) 2005.
- Putnam, R. D. v tisku.
- Putnam, R. D. n.d.
- Putnam, R. D., A. Atkinson. 1975.
- Putnam, R. D., A. Winch. 1969.

Odkazování na literaturu v textu

Sociologický časopis používá způsob **odkazování v textu**, kdy se uvádí jméno autora/rů (do tří autorů se uvádí všichni, v případě 4 a více autorů se uvádí jen první se zkratkou „et al.“), rok vydání publikace, případně stránka či stránkový rozsah (u přímých citací je to pravidlem).

Podoba bibliografického záznamu v soupisu bibliografie se odvíjí od typu publikace (viz dále).

Jiný způsob citování literatury (např. v poznámkách pod čarou) a úpravy bibliografie než zde uvedený není přípustný.

Citační zásady pro texty v „malých rubrikách“ jsou uvedeny v samostatném [oddíle](#).

Odkazy na položky ze seznamu literatury v textu

POUZE odkazovací závorky jsou hranaté, všechny ostatní závorky musí být kulaté!

- [Aron 1980]
- [Aron 1980: 25]
- [Aron 1980: 25–27]
- [Aron 1980: 25n.], tj. str. 25 a následující
- [Aron 1980: 25, 27, 32] bez a mezi čísla!
- [Aron 1980: passim], tj. porůznu
- [Aron 1980: kap. 3]
- [Marx citován in Aron 1980: 25]
- [Aron 1980: 25; zvýraznění v originále] nebo [Aron 1980: 25; zvýraznění autor/ka]
- [srov. Aron 1980: 25] ne cf., c.f. apod.

První vydání (stejně vzadu v literatuře)

- [Aron (1938) 1980: 25]

Dvě a více publikací téhož autora – oddělujeme čárkou

- [Aron 1980, 1987]

Dvě a více publikací různých autorů – oddělujeme středníkem

- [Aron 1980; Sartre (1943) 1981]
- [Aron 1980: 24–31; Sartre (1943) 1981: 17, 185]

Dvě a více publikací téhož autora ve stejném roce rozlišujeme písmenky a, b, c... v pořadí, v jakém se odkazy objevují v textu

- [Aron 1980a, 1980b]
- [Aron 1980c; Sartre 1963a]

Publikace dvou nebo tří autorů (bez *a* mezi jmény) – stejně tak vzadu v literatuře bez *a*

- [Aron, Deleuze, Foucault 1980]

Publikace čtyř a více autorů uvádíme ve tvaru jméno prvního autora + „et al.“ (vzadu v literatuře rozepsat, pokud lze)

- [Aron et al. 1980], nikoli „a kol.“, „a spol.“

Editované publikace uvádíme bez (ed.) za jménem editora

- [Kunštát 2006]

Po sobě následující odkazy na stejný zdroj

Pokud po sobě následují dva či více odkazů na ten samý zdroj, je možné v druhém a dalších výskytech použít úspornou formu zápisu odkazu s použitím latinské zkratky „ibid.“ (= tamtéž), která nahrazuje jméno autora a rok (v případě, že citujeme stejnou stránku, tak i stránku). Vyhneme se tak někdy zdoluhavému rozepisování jmen autorů (výhodné např. v případě více autorů). Pokud mezitím však citujeme jiný zdroj, je pak opět nutné použít plný odkaz kvůli jednoznačné identifikaci zdroje.

- Příklad: 1. citace – [Durkheim 1897: 24], 2. (a další) citace – [ibid.: 45]

Kombinace hranatých a kulatých závorek

- Je-li slovní doprovod citace krátký, lze použít jen hranaté závorky: [více k tomu Giddens 2005: 675]
- Je-li slovní doprovod delší, je nutné vnořit hranaté závorky do kulatých: (což je ostatně také případ Giddense, který si téhož jevu všímá ve svém nedávném komentáři k Habermasovi [Giddens 2005: 675])

Úpravy textu uvnitř citátů

- přímá citace se umísťuje do uvozovek. Není již třeba používat kurzivu, pokud není použita ve zdrojovém dokumentu (viz níže)
- dvojitě uvozovky se mění na jednoduché (dole i nahoře): „... Marcuseho pojem ‚represivní tolerance‘ byl využit...“
- doplňuje-li se slovo/a, aby byl jasný smysl citátu, pak do kulatých závorek a za slovo se doplní: „– pozn. autora/ky“ nebo „– pozn. iniciály autora“: „... selhání (*trhu* – pozn. autora) je pravděpodobné ... “ nebo „... selhání (*trhu* – pozn. K. M.) je pravděpodobné ... “
- kurziva (či jiné zvýraznění) z originálu zůstává a citace vypadá následovně: [Aron 1980: 25; zvýraznění v originále], nebo ji přidal autor, a pak má citace podobu: [Aron 1980: 25; zvýraznění autora/ky] nebo [Aron 1980: 25; zvýraznění M. P.]
- změna velkého na malé písmeno nebo naopak na začátku citátu: „(s)ociologie získává...“

- tři tečky místo vypuštěné části: tři tečky před slovem oddělujeme mezerou, za slovem jako dokončení věty bez mezery: „... konec...“; pokud vypouštíme více vět, oddělujeme tři tečky mezerou z obou stran, případně je můžeme umístit do závorky: (...)
- tečka na konci: je-li v uvozovkách (aspoň jedna) celá věta, závěrečná tečka se píše do uvozovek. Je-li v uvozovkách jen část věty, tečka se píše až za závěrečnou uvozovku. Tomu odpovídá i postavení odkazovací závorky:
celá věta: „ ... společnost.“ [Aron 1980: 24]
část věty „ ... společnost“ [Aron 1980: 24].

Instrukce pro redakční úpravy textů v „malých“ rubrikách (recenze, zprávy, anotace)

Uváděná a odkazovaná literatura nebo konferenční příspěvky

- Názvy časopisů, monografií a konferencí se píše kurzivou: *Sociologický časopis*
- Názvy článků z časopisů nebo sborníků, kapitol a jiných částí knih, příspěvků na konferencích se píše v uvozovkách.
- Přímé citáty musí být v recenzích aj. odkazovány přímo v textu v kulatých závorkách takto: (s. 56). Seznam literatury za textem malého žánru není možný. Za recenzí nebo zprávou však mohou být výjimečně umístěny poznámky (obsahové a ještě méně často i jen odkazovací).
- Obsahuje-li recenze přímé citáty z recenzované knihy bez uvedené stránky, je nutné hned za citát stránku doplnit: (s. 43). Pokud není známá, doplní se (s. XX) a pokud možno vyznačí barevně pro doplnění autorem. Cituje-li recenzent z jiné knihy, než je kniha recenzovaná, je třeba uvést celou bibliografickou citaci do kulaté závorky za citát. Cituje se podle standardních pravidel SČ se dvěma odlišnostmi: první autorské jméno se neobrací, letopočet vydání se píše až za místo vydání.

Příklad: (J. Novák. *Diskursforschung. Eine Einführung für SozialwissenschaftlerInnen*. Wiesbaden: VS Verlag 2004, s. 47)

Jména

- Jména uvádíme při prvním použití nejlépe celá (jméno + příjmení), není-li známo křestní jméno, uvést alespoň iniciálu. Při dalším použití důsledně užívat vždy jméno + příjmení, nebo iniciálu + příjmení, kromě tvarů jako „Petruškův“.
- Jsou-li například v recenzi postupně a pravidelně v textu (ne ve výčtu těsně za sebou) uvádění autoři kapitol nebo ve zprávě účastníci konference, lze je odlišit kurzivou.

Zkratky institucí

- Při prvním výskytu všeobecně méně známé instituce je třeba uvést celý název a za něj do závorky přidat zkratku. Při dalších výskytech lze používat už jen zkratku.
Příklad: Výzkumný ústav výstavby a architektury (VÚVA)
- Tyto zkratky netřeba rozepisovat:
(UK, MU, EU, AV ČR, ČSAV, SAV, StB, KSČ, EU, NATO, USA...)
- Názvy známějších fakult, ústavů Akademie věd a politických stran je možné při prvním výskytu uvádět celé bez zkratky v závorce, při dalším výskytu buď celé názvy, nebo zkratku.
Příklad: FSV UK, FSS MU, FF UP, SOÚ, ČSSD, ODS...,

ale: Zdravotně sociální fakulta Ostravské univerzity (ZSF OU)

Záhlaví textů

Recenze a anotace

J. Novák: *Diskursforschung. Eine Einführung für SozialwissenschaftlerInnen*
Wiesbaden, VS Verlag 2004, 127 s.

Zprávy:

Konference *Raymond Aron (1905–1983)*

CEFRES, Praha, 26. října 2005

Druhý řádek může být také jen: Praha, 26. října 2005

Vytvořeno 26. 2. 2014